

KORTE KURS 2018

Søkjjar	Tiltak	Tilskot
Norsk landbruksrådgjeving Vest SA	<u>Kurs i grovfôrøkonomi:</u> Mykje eigenprodusert grovfôr av god kvalitet gjev den beste økonomien i husdyrproduksjonen. Om grovfôret vert produsert med låge kostnader gjev det den aller beste lønsemda. Ved å tilby kurs i grovfôrøkonomi ynskjer NLR å skape motivasjon og interesse blant husdyrprodusentane til å gå inn i analysen av grovfôrøkonomien i eiga drift, og nytte resultatane vidare for å setje i verk tiltak for å betre lønsemda i drifta. Kurset skal gje deltakarane grunnleggande kunnskap om grovfôrøkonomi, bruk av analyseverktøy og nøkkeltal for å vurdere eiga drift. Kursdeltakarane skal arbeide med eigne mål for reduksjon av grovfôrkostnader og betring av lønsemda. I løpet av kurset bør kursdeltakarane ha gjennomført tiltak som har redusert grovfôrkostnadene med 10 – 20%. Kurset er lagt opp med tre samlingar for kursdeltakarane og individuell rådgjeving mellom samlingane.	45 000
	<u>Nybyrjarkurs i moderne fruktdyrking for Sogn og Fjordane 2018:</u> NLR Vest skal gjennomføre nybyrjarkurs i moderne fruktdyrking for nystarta produsentar i næringa, og for andre som har overteke ein gard og vurderer å starta med fruktdyrking. Det er rom for ein langt større produksjon av frukt med god kvalitet i frå Sogn og Fjordane. For å lukkast i ei slik næring treng ein kompetanse om moderne dyrkingsteknikk og korleis ting best kan gjerast. Kurset lagt opp som 4 dagsamlingar fordelt på vår, sommar, haust og vinter gjennom sesongen 2018. Det er lagt opp til at ca. 15-20 deltakarar skal kunna delta på kurset. Program for dei ulike samlingane er lagt opp som ein gjennomgang av aktuelle ting heilt i frå nyplanting, via skadedyr/sjukdomskontroll, avling og beskjering. Målet er å gje ein grunnleggande kompetanse innan moderne nyplanting av frukt med kunnskap om plantesystem, stell og drift. Målet er at kurset skal dekke mykje av kunnskapstrongen for å koma i gong, og å lukkast med ein profesjonell produksjon av frukt. Kurset vil også bygga nettverk mellom nye dyrkarar i næringa, slik erfaringsutveksling kan finna stad.	35 000
	<u>Ny teknologi for lysgroing av potet:</u> Innan lysgroing er ein i ferd med å utvikle heilt nye tekniske løysingar med bruk av led-lys. Det er viktig at tidlegpotetmiljøet i fylket vårt blir med på denne utviklinga, for å halde tritt med andre distrikt i landet. Kurset skal gje bøndene nødvendig kompetanse for å ta i bruk dei nye systema. Målet med gjennomføring av kurset er at tidlegpotetmiljøet i Sogn og Fjordane skal vere fremst i landet med bruk av moderne teknologi og dyrkingsmetodar. NLR vil arrangere eit dagskurs og bruke lærekrefter mellom anna frå NIBIO.	21 000

	<u>Integrert plantevern (IPV) i kjernefrukt:</u> IPV-prinsipp skal ligge til grunn for bekjemping av skadegjerarar i fruktproduksjonen. Bruk av plantevernmiddel skal grunngjevast i situasjonen i kvar enkelt hage før ein set inn bekjempingstiltak. Det krev at dyrkarane kjenner dei ulike skadegjerarane og nyttedyra og har metodikk for å kunne påvise dei. Dyrkarane må lære seg å identifisere ulike insekt, midd og soppartar, vurdere situasjonen opp mot skadetersklar og setje inn riktige tiltak i bekjempinga om nødvendig. Det er stort behov for kompetansebyggjing då mange nye dyrkarar ikkje har delteke på IPV-kurs tidlegare, samtidig som erfarne dyrkarar treng oppdatering og repetisjon innan dette fagfeltet. NLR vil arrangere eitt kurs i Sogn og eitt i Nordfjord. Det blir halde tre samlingar på kvart kurs. Målet er at auka kunnskapsnivå skal redusere bruken av kjemiske plantevernmiddel i fruktproduksjonen. Dette til beste både for miljøet og lommeboka til dyrkarane.	40 000
Sogn Jord- og hagebruksskule	<u>Kursmaterieill til produksjonsetablering innan allsidig småskala frukt og bær:</u> Innanfor fruktdyrking og dei godt etablerte økologiske vekstane som jordbær, frukt (plomme og eple, tettplanting) og bringebær kjem det nye dyrkningsmanualar kor det vert integrert og oppdatert øko-informasjon. Men innanfor bærbuskar som rips, solbær, stikkelsbær, bjørnebær, kvede, blåbær, er det ikkje laga dyrkingsrettleiarar med økologisk informasjon integrert. Og strategiar for samplanting i eit langsiktig perspektiv finst det ikkje kursmateriale eller råd om korleis dette kan gjerast innanfor fleirårige kulturar. Hovudformålet er å få på plass ein vegleiar/kurskompendium for drift av ein slik diversifisert hage inkludert betraktningar om marknad, sal og det å vere arbeidsgivar/organisere innhausting. Det skal også gjennomførast eit pilotkurs og deltakarane sine hagar kan så bli visningshagar. På eit seinare tidspunkt blir det planlagt ein visningshage hjå SJH. Det er i dag stort fokus på kurs og oppfylging av hagedrift retta inn mot konsummarknaden gjennom dei store volumkanalane. Men det ligg eit betydeleg potensial i direktesal av frukt og bær.	62 000
Mo og Øyrane vgs	<u>Korte kurs 2018/2019:</u> Prosjektet går ut på å arrangere 10 ulike kurs i 2018/2019. Dei aller fleste kursa er knytt opp mot ulike dokumentasjonskrav i næringa. Målet med kursa er at deltakarane får den kompetansen som næringa krev og har behov for, og at deltakarane får dokumentasjon og kursbevis på sine kvalifikasjonar. Effekten av prosjektet er meir kunnskap og auka tryggleik i landbruket og for samfunnet elles. I tillegg får bøndene dokumentert kompetansen sin og kan lettare ta på seg oppdrag utanfor gardsbruket.	205 000

	Desse kursa har fått tilskot: • Traktorkurs • Autorisasjonskurs i plantevern • Laftekurs (erstattar grindverkskurs) • Kurs i Varme arbeid • Grunnleggjande kurs i arbeidsmiljø, ansvar og konsekvensar • Kurs i Masseforflyttingsmaskin (maskinførarkurs) • Truckkurs • Stilaskurs • Trygg og sikker handtering av dyr • Sikring av last	
Sogn og Fjordane Skogselskap	<u>Korte kurs i skogbruket i Sogn og Fjordane:</u> Sogn og Fjordane Skogselskap har fått midlar til å arrangere til saman 25 dagskurs for skogeigarar, og for ungdom med skoginteresse lokalt kring i kommunane i fylket. Kursa vert organiserte og gjennomførte ved eit samarbeid mellom søkjaren, prosjektleiaren, skogbruksinstruktør og landbruksforvaltninga i kommunane i fylket, som sit med lokalkunnskap om kor trongen for kursinnsats er størst. Det er vald ut 4 ulike kategoriar kurs; tømmerkapping for skogeigarar, skogfondkurs, kurs for nye skogeigarar, motorsagkurs for ungdommar. Kurset skal auke kompetansen hos deltakarane, gjere dei meir interesserte i skogbruksnæringa og stimulere til vidare utdanning i næringa. Prosjektet tek sikte på å nå fram til i alt 375 kursdeltakarar. Effektane for næringsutøvarane vil verte eit betre, tryggare og meir lønsamt skogbruk. For samfunnet vil nytteverknaden vere større avverikingsaktivitet av den fornybare ressursen skog og betre og meir verdiskapande utnytting av den tømmerressursen som vert teken ut.	125 000

LANGSIKTIGE PROSJEKT 2018		
Søklar	Tiltak	Innstilling
Mo og Øyrane vgs skule	<u>Auka rekruttering til naturbruksutdanning i Sogn og Fjordane:</u> Prosjektet går ut på å koordinere og gjennomføre ulike rekrutteringstiltak, som til saman skal gi nok søkjarar til grøn naturbruksutdanning. Hovudaktiviteten er retta direkte mot ungdomsskulane i heile fylket for å rekruttere fleire elevar til Vg1 naturbruk.	350 000

Gjennom året kan elevar frå ungdomsskulane i fylket komme til Mo på hospitering innan ulike fagfelt. Skulen vil tilby ungdomsskuleelevar kurs innan arbeidslivsfag, som t.d. bruk av motorsag, husdyrstell, hest og eventuelt andre kurs det er interesse for. Skulen vil dra ut og informere om naturbruksutdanning til dei ungdomsskulane som er interesserte.

Skulen vil arrangere utdanningsval vår og haust for 9. og for 10. klasse.

Etter skuleslutt kan ungdomsskuleelevar frå 8. og 9. klasse komme til Mo og vere på ungdomscamp ei heil veke.

Gjennom prosjektet vil ein også delta på bondens marknad, stand og andre arrangement knytt opp mot landbruk.

Skulen har dei siste åra hatt gode søkjartal, og høg fullføringsgrad noko som ein meiner kan knytast opp mot dette prosjektet.

Fagskuletilbod: Mo og Øyrane fekk i 2017 eit tilskot frå denne ordninga til å utvikle ein læreplan for eit fagskuletilbod som kunne sendast til godkjenning hjå NOKUT.

40 000

Søknaden vart sendt til NOKUT 1. mars 2018 og skulen har sluttrapportert for tilskotet. «Mjølkeproduksjon med bruk av robot teknologi» er eit 1-årig fagskuletilbod. Studietilbodet er delt opp i fire hovudemne. Studiet er for noverande og framtidige mjølkebønder, tilsette i leverandørindustrien og rådgjevarar innan for moderne mjølkeproduksjon. Studiet vil anten gå over eit år som eit heiltidstilbod, men og som eit samlingsbasert deltidsstudium dersom interessa viser seg å vere større for det. Fagskuletilbodet er eit samarbeid med Fagskulen i Sogn og Fjordane.

Det har vore tilsett ein prosjektleiar for arbeidet. Mo og Øyrane søkte midlar til å forlengje engasjementet for å fullføre prosjektet fram mot etablering av fagskule hausten 2019. Prosjektleiar skal følgje opp tilbakemeldingar frå NOKUT i samband med behandling av søknaden, utvikle detaljerte studieplanar og ha ansvar for marknadsføring av tilbodet slik at det blir nok søkjarar.

Sogn og Fjordane bondelag

Framtid i landbruket: Hovudmålet er å gje ungdom i 8. og 9. klasse på ungdomsskulen kjennskap til utdanningsveggar og yrkesmoglegheiter innan landbruket i Sogn og Fjordane. Det er også eit mål å styrkje nettverket mellom kommunane, naturbruksskulane og næringa.

140 000

Skulane integrerer prosjektarbeidet som ein del av undervisningsopplegget knytt til yrkesretteiing, programvalfag, valfag eller andre fag som til dømes natur og miljø. Lokale bondelag legg til rette ved å finne gardbruk eller bønder som kan bidra.

Prosjektet vert organisert ved arbeidsgrupper i kvar kommune med representantar frå landbruksnæringa, og

skulane. Prosjektet har blitt gjennomført av Sogn og Fjordane Bondelag sidan 2010. Prosjektet vart starta opp i samarbeid med grunnskulen i Nordfjord, og har seinare blitt utvida til å gjelde 4 kommunar i Sunnfjord, samt Balestrand, Luster, Sogndal, Årdal og Vik i Sogn. Våren 2017 kom det også med ungdomsskular i Hafslo og Årdal. Det vert og arbeida med å få auka aktivitet i Aurland og Lærdal.

Sogn Jord og Hagebruksskule

Utvikling av fagskule innan lokal foredling av mjølk: Prosjektet er å utvikle studieplan for fagskule i lokal foredling av mjølk i tråd med behov i næringa, og få den sendt til godkjenning i NOKUT innan september 2018. Finansiering av dei to fyrste studieåra er ei utfordring og skal jobbast med parallelt. SJH vil arbeide med å få eksterne midlar slik at dei kan kome i gang alt i 2019.

95 000

Studiestad er Sogn Jord- og Hagebruksskule som har nytt skuleanlegg og nytt ysteri skal stå ferdig i løpet av 2018. Dette ysteriet blir planlagt med tanke på opplæring og vil vera skreddarsydd for studiet som er planlagt startar. Det vil også bli bygd eit lite klasserom i tilknytning til ysteriet. Fagskulen i Sogn og Fjordane er ansvarleg institusjon og sender søknad til NOKUT.

Det er ein veksande marknad for kvalitetsostar. Fagkompetanse er nøkkelen til vellykka produksjon og suksess i marknadsføring og sal. Skal ein som produsent utnytte potensialet som ligg i marknaden i dag, bør ein ha solid kompetanse før ein startar, slik at ein har grunnlag for å lage ein god forretningsplan for drifta, og klarer å levere varer av god og stabil kvalitet frå første stund. Etter nesten 20 år med ystekurs på Sogn Jord- og Hagebruksskule har SJH eit godt utgangspunkt for å lage ein studieplan.

Hovudeffekten av dette utdanningstilbodet skal vere å tryggje vidare drift og utvikling av norske gardsysteri og vere ein viktig del av grunnlaget for at talet på slike ysteri kan vekse, i tillegg til at utdanninga også vil vere relevant for og trygge framtida til all meieriverksemd i Norge.